

Ο ρόλος των γυναικών στην ανοικοδόμηση του Ιράκ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΡΟΑΣΗ Ο ΡΟΛΟΣ
ΑΝΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΟΥ ΙΡΑΚ Βρυξέλλες, 1 Οκτωβρίου 2002
ANNAΣ ΚΑΡΑΜΑΝΙΩΤΗ

Το θέμα αφορά στο πολύ σημαντικό ρόλο που μπορούν να διαδραματίσουν οι γυναίκες στην ανοικοδόμηση της χώρας τους, στον εκδημοκρατισμό, στη συμφιλίωση, καθώς και στη βελτίωση της ασφάλειας. Η συμμετοχή και η ενεργός εμπλοκή των γυναικών σε αυτή τη διαδικασία είναι απαραίτητη, όχι μόνο για να υπερασπισθούν τα δικαιώματά τους, αλλά κυρίως γιατί οι γυναίκες μπορούν, όπως έχει δείξει και η διεθνής εμπειρία, να διευκολύνουν την ανάδειξη, ακόμη και μέσα από τα ερείπια, μιας φιλειρηνικής και δίκαιης κοινωνίας και να συμβάλουν στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της χώρας. Η Επιτροπή μας είχε και στο παρελθόν αναλάβει παρόμοιες πρωτοβουλίες, όπως τη έκφραση αλληλεγγύης και σταθερής υποστήριξης προς τις γυναίκες του Αφγανιστάν. Αντιπροσωπεία της Επιτροπής μας ήταν η πρώτη από το Ε.Κ. που επισκέφτηκε για μια βδομάδα το Αφγανιστάν, τον Νοέμβριο του 2002 και θα είχαμε πάει

και το Ιράκ, αν οι συνθήκες ασφαλείας ήταν καλύτερες. Σκοπός της σημερινής δημόσιας συζήτησης είναι να αναδείξει τον κρίσιμο ρόλο των γυναικών του Ιράκ και των οργανώσεων τους στην επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η χώρα και να σκεφτούμε τρόπους και μέσα που μπορούν να προωθήσουν την αξιοποίηση του πολύτιμου δυναμικού που αντιπροσωπεύουν οι γυναίκες και την έξοδο του Ιράκ από την κρίση. Ιστορικά οι γυναίκες του Ιράκ είχαν σημαντική θέση στην κοινωνία και τα δικαιώματά της προστατεύονταν χάρη στους αρχαίους νόμους του Χαμουραμπί. Το σύνταγμα του 1970 κατοχύρωνε την ισότητα των δύο φύλων σε όλους τους τομείς. Σε σύγκριση με άλλες αραβικές χώρες, οι Ιρακινές ήταν σε πολύ καλύτερη μοίρα, αφού είχαν δικαίωμα στην αμειβόμενη εργασία, πολιτικά δικαιώματα, μπορούσαν να οδηγούν αυτοκίνητο και να κυκλοφορούν με ακάλυπτο κεφάλι, ενώ η εκπαίδευση ήταν υποχρεωτική για κορίτσια και αγόρια μέχρι την ηλικία των 16 ετών. Οι γυναίκες επίσης ενθαρρύνονταν να συνεχίζουν σπουδές στα πανεπιστήμια. Μόνο το οικογενειακό δίκαιο έδινε το προβάδισμα στους άντρες. Η κατάσταση χειροτέρεψε δραματικά από το 1990, μετά την εισβολή στο Κουβέιτ και τον πόλεμο στο Κόλπο που ακολούθησε. Στη περίοδο αυτή μέχρι σήμερα υπήρξε αυστηρή εφαρμογή της Σαρία και μεγάλη οπισθοδρόμηση στους τομείς της απασχόλησης και της εκπαίδευσης. Μαθητές και φοιτητές και των δύο φύλων εγκατέλειψαν μαζικά το σχολείο για οικονομικούς λόγους. Σε ότι αφορά τη τρέχουσα κατάσταση, η ανασφάλεια και ο φόβος σεξουαλικής βίας ή απαγωγής κρατά τις γυναίκες και τα κορίτσια στα σπίτια τους, εκτός σχολείου και εκτός αγοράς εργασίας. Η αποτυχία των δυνάμεων κατοχής να προστατεύσουν τις γυναίκες από τη βία έχει

αρνητικές, άμεσες και μακροπρόθεσμες συνέπειες για τη συμμετοχή των γυναικών στη μεταπολεμική ζωή στο Ιράκ. Οι απαγωγές γυναικών και οι βιασμοί είναι στην ημερήσια διάταξη στη Βαγδάτη. Υπάρχει απόλυτο κενό ασφάλειας. Ωστόσο, οι περισσότερες περιπτώσεις βίας δεν καταγγέλλονται γιατί μπορούν να προκληθούν "εγκλήματα τιμής" και κοινωνικός στιγματισμός. Η ανασφάλεια επίσης επηρεάζει αρνητικά την υγεία των γυναικών, αφού υπάρχει δυσκολία στη πρόσβαση στις υπηρεσίες υγείας. Είναι όμως τώρα η στιγμή, μετά από αυτή τη σύντομη εισαγωγή, να δώσω το λόγο στους ειδικούς και να δούμε πώς μπορούμε να αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τη γνώση που θα αποκτήσουμε από τη σημερινή δημόσια συζήτηση για να ενισχύσουμε τη θέση και το ρόλο των γυναικών στην ανασυγκρότηση του Ιράκ και στη δημιουργία μιας βιώσιμης δημοκρατίας.